

Filefjell reinlag Ans
Maristova
6888 BORGUND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Even Knutsen, 32266817

Avslag på søknad om skadefelling av kongeørn i Hemsedal kommune - Filefjell reinlag Ans

Filefjell reinlag Ans får avslag på sin søknad mottatt 23. mai 2019 om skadefellingstillatelse på en kongeørn i deler av Hemsedal kommune. Avslaget begrunnes i mangelfull dokumentasjon og lite kunnskap om skadeomfang, samt at det ikke kan sannsynliggjøres at fellingsforsøk rettes mot skadegjørende individ.

Vi viser til søknad datert 20. mai 2019 mottatt i e-post 23. mai 2019 om tillatelse til skadefelling av en kongeørn i Hemsedal kommune.

Bakgrunn

Filefjell reinlag søker om skadefellingstillatelse på én kongeørn i hver av kommunene Hemsedal, Lærdal og Vang, til sammen tre individer. Bakgrunn er skadedokumentasjon av Statens naturoppsyn (SNO) og egne observasjoner til Filefjell reinlag.

I Rovbasen til Miljødirektoratet ligger det ingen skadesaker knyttet til kongeørn fra Hemsedal kommune, men tre undersøkte skadetilfeller på rein i fjellområdet i perioden 8.-13. mai 2019, alle i Lærdal kommune i Sogn og Fjordane. To av tilfellene er vurdert av SNO naturoppsyn som *Kongeørn usikker*.

Filefjell reinlag skriver i søknaden at de i de siste ukene har hatt store tap av nyfødte reinkalver, har sett kongeørn drepe kalver og flydd bort med nyfødte kalver. De opplyser om at det observeres et 10-tals kongeørner hver dag i fjellet, med stort innslag av ungfugler. Reinlaget har en produksjonsflokk på 2300 simler og kalveproduksjonen er avgjørende for drifta. De ønsker derfor å kunne felle tre kongeørner, med ett individ i hver kommune.

Lovgrunnlaget

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 bokstav b og 77, jamfør forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 12, jamfør §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

"Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur."

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

"Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skader på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) (...) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)"

Rovviltforskriften § 1 (formål):

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

Rovviltforskriften § 12 (skadefelling av kongeørn):

"Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd b). Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen".

I kommentarene til § 12 i rovviltforskriften står det videre:

"For felling av kongeørn er det et vilkår at andre tiltak for å forebygge skade er utprøvd i rimelig utstrekning. Kongeørn opptre som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven."

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene finnes i levedyktige bestander i deres naturlige utbredingsområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel bli vurdert opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jmfør § 14. En slik avveining skal ikke føre til at en ser bort fra målet i § 5, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir oppnådd på en annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jmfør prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som

retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har lagt til grunn eksisterende kunnskap om kongeørn i saksbehandlingen, jamfør § 8. Per i dag er ikke systemet for overvåking av kongeørn like intensivt som for de andre store rovdyrene, men gjennom kunnskapsinnhenting og nylige oppdateringer av Rovbase er det likevel rimelig god oversikt i Buskerud. En anslår at det er 55-65 årlig besatte revir i dag. Bestanden anses stabil, men der utbredelsen de siste tiårene er noe utvidet med reetableringer i nedre og lavereliggende deler av fylket. Ettersom Fylkesmannen gir avslag på søknaden om felling av kongeørn, vil ikke §§ 10-12 være relevante i denne sammenheng.

Statens naturoppsyn har vurdert to av tilfellene som usikker kongeørn i det omsøkte skadefellingsområdet. Rovviltforskriften § 12 gir Fylkesmannen hjemmel til å fatte vedtak om felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade. Denne bestemmelsen stiller likevel strengere krav for å gi fellingstillatelse enn det som gjelder for de andre store rovdyrene. Dersom Fylkesmannen gir fellingstillatelse på kongeørn skal fellingsforsøket rettes mot bestemte individer, jamfør forskriften § 12. Ut over søkers opplysning om observasjoner av et ti-talls ørner av ulik alder, foreligger det ingen faktisk kunnskap om skadene er forvoldt av voksen revirhevdende fugl eller ikke-territoriell ungfugl. Erfaringer fra satellittmerkede kongeørner (Finnmark, NINA Rapport 1023) tilsier at ungfugl (et år eller eldre) og eldre ikke-territoriell kongeørn streifer over store områder, slik at man ikke har noen garanti for at det skadegjørende individet fremdeles oppholder seg i området. Det knytter seg derfor stor usikkerhet til hvorvidt man klarer å felle det (de) riktige, skadegjørende individet (individene) av kongeørn. Felling av kongeørn vil derfor mest sannsynlig ikke redusere sannsynligheten for framtidige skader forvoldt av kongeørn i tamreinområdet.

Med til nå et usikkert skadeomfang og ingen entydig påviste skadetilfeller, anser Fylkesmannen skadeomfanget for å være så begrenset at kravet i § 12 om at det skal være voldt vesentlig skade, ikke er oppfylt. Videre er det slik at kongeørn volder størst skade tidlig på våren når kalvene er små og sårbare, og en kan forvente at predasjon fra kongeørn raskt vil avta videre utover våren og sommeren.

Rett til å klage

Dere kan klage på dette vedtaket. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes til Fylkesmannen. Klagefristen er 3 uker fra dere har mottatt dette brevet. Klageretten og -fristen er regulert i forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef

Even Knutsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Vestland	Nøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Hemsedal kommune	Hemsedalsvegen 2889	3560	HEMSEDAL